
Nedeľný list

Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Poprad – Matejovce, dcérocirkev
Veľký Slavkov

kpt. Morávku 301, 059 91 Veľký Slavkov

číslo 01

nedeľa, 29. marca 2020

Milí priatelia,

dnes je to už tretia nedeľa, ktorú namiesto toho, aby sme sa ráno stretli v kostole, zostávame doma. Celosvetová epidémia neznámeho vírusu spôsobila to, že sa nemôžeme stretávať, máme strach vyjsť von a nevieme, čo bude ďalej. Dá sa očakávať, že tento obmedzený režim bude ešte nejaký čas trvať, preto som sa rozhodol sa k vám prihovoriť takýmto netradičným spôsobom. Ponúkam vám „Nedeľný list“, aby som vám aspoň čiastočne vynahradil to, že sa nemôžeme stretnúť na službách Božích.

Nájdete v ňom dávku dobrého a zaujímavého čítania, ktoré vám má v tejto nepredvídateľnej dobe poslúžiť na povzbudenie a duchovné posilnenie. Lebo hoci nevieme, čo nás čaká, ako prežijeme najbližšie dni a ako sa celá epidémia skončí, viera v živého Pána Ježiša nás vedie k tomu, aby sme sa nebáli. „**Nebojte sa**“ – to sú slová Pána Ježiša, ktoré povedal učeníkom, keď boli na lodi v búrke, pod nohami nemali pevnú zem a nevedeli, ako to s nimi skončí. Ak by sme dnes boli na službách Božích, v dnešnú 5. pôstnu nedeľu by sme spolu čítali prvú časť pašii a v kázni by som vás vyzval, aby ste sa nebáli, lebo mocný a dobrý Pán Boh pri nás stojí, aj keď sa okolo nás dejú čudné veci.

Nebojme sa, lebo nie sme sami. Pán Boh je pri nás a prevedie nás aj cez túto skúšku. Len Mu prosím dôverujme a spoliehajme sa na Neho.

Ďalej vás chcem ešte informovať, že momentálne nie je jasné, dokedy bude trvať tento obmedzený režim. Podľa usmernenia Predsedníctva Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a na odporúčanie vlády Slovenskej republiky, sa všetky hromadné podujatia v našej cirkvi nekonajú, čo sa týka všetkých bohoslužobných podujatí a teda aj služieb Božích. Toto obmedzenie platí až do odvolania. Na jednej strane je to určite veľmi obmedzujúce, že sa nemôžeme stretávať, no na strane druhej toto obmedzenie slúži k tomu, aby sme chránili seba aj svoje okolie. Pre náš cirkevný zbor to znamená, že kým toto obmedzenie nebude zrušené, služby Božie sa konať nebudú.

Ak by ste v tomto čase potrebovali akúkoľvek pomoc (urobiť nákup, vybrať lieky, poslať poštu, vybrať poštu, ísť k lekárovi alebo čokoľvek iné) a nemáte sa na koho obrátiť, môžete smelo kontaktovať mňa. Spolu s mojou rodinou vám radi pomôžeme. Moje telefónne číslo je 0903 855 021. Na toto číslo môžete volať kedykoľvek, keď potrebujete pomoc, alebo aj keď vám je smutno a potrebujete sa s niekým porozprávať. Som vám k dispozícii.

Nech vás Pán Boh žehná!

Vladimír Maťaš

Obsah:

- Veľké pôstne zastavenie - *zamyslenie biskupa Západného dištriktu Jána Hroboňa*
 - domáca pobožnosť na 5. pôstnu nedeľu
-

Veľké pôstne zastavenie.

Je to ako rýchlik. Rúti sa krajinou. Po presne vymedzenej dráhe, všetko starostlivo rozpočítané, naplánované, návestia, výhybky, svetelná signalizácia, hlásenia... Ľudia vystupujú, nastupujú, každý sa chce dostať čo najskôr do cieľovej stanice. Škrípanie brzd, kolos sa ešte zopár stoviek metrov sunie, až úplne zastaví. Uprostred ničoho, všade dookola polia. Keď sa ani po hodnej chvíli nerozbieha, cestujúci sú znepokojení, pýtajú sa, čo sa deje? Najprv dostávajú vyhybavé odpovede, no po čase sa dozvedajú: Sme na zlej koľaji. Táto nikam nevedie. Treba sa vrátiť ku najbližšej výhybke, ale zatiaľ nevieme ako a kam. Ľudia sú zneistení, začínajú mať strach, ako sa dostaneme domov? Budeme mať čo jesť, piť, keď to potrvá dlho? Vystúpiť sa nedá, pohneme sa vôbec dobrým smerom?

Podobne vnímam situáciu okolo koronavírusu. Vlák ľudstva zatiahol záchrannú brzdu. To čo sa deje, je fenomenálny jav, globálny, týka sa celého sveta, všetkých nás. Mení náš režim fungovania osobného, pracovného, rodinného, spoločenského, spôsob myslenia, návyky, vzťahy, politiku, ekonomiku. A nad všetkým sa ako temná mrákava vznáša strach, obavy a neistota: čo s nami bude?

Pandémie vždy boli a zrejme ešte aj budú, ale nikdy sa informácie o nich nešírili okamžite po celom svete a nikdy predtým sme o nich nevedeli toľko, ako dnes.

Na čo nás tento fenomenálny jav upozorňuje?

1. Zraniteľnosť

Akí sme zraniteľní. Máme technológie, stále pokročilejšiu medicínu, svetovo rastúce hospodárstvo a životnú úroveň.

Máme politické systémy, armádu, políciu. Ak by sme čakali nejaké globálne ohrozenie, tak najskôr v podobe veľkého vojenského konfliktu. A zrazu tu máme neviditeľný vírus a celosvetovú paniku. Ako málo stačí a všetky naše istoty sú preč. A to nie postupne, alebo s nejakým nábehom, ale zrazu a nečakane. A nevieme si rady.

Vo vyspelých krajinách sme si zvykli na plné obchody, fungujúcu dopravu, školstvo, lekársku starostlivosť. Môžeme cestovať kdekoľvek za ceny, o ktorých by sa nám pred pár rokmi ani nesnívalo.

Dnes stačí maličký, neviditeľný vírus a všetko toto je ohrozené. Aby sme sa ako-tak chránili, musíme zostať doma. A nikto z nás nevie, či ten maličký v nás už nepracuje. Také nič, (že na hlavičku špendlíka sa toho zmestí 50 miliónov) stačí, aby nám obrátilo život naruby. Možno preto, aby sme si uvedomili, že my ho nemáme vo svojich rukách. Že je tu aj vyššia moc, ako sme my.

2. Odcudzenosť

Najzraniteľnejšie sú najväčšie a najrozvinutejšie mestá. Proste ventilácia, klimatizácia, hromadná doprava, podujatia, akcie.... a k tomu húfy ľudí. Taký starký na kopaniciach, ktorý si potrebuje akurát raz za týždeň nakúpiť, v podstate nič nepocíti. Teraz by sme sa radi z toho toxického prostredia vymanili. Odišli možno aj na tie kopanice, zásobili sa obilím, zemiakmi, kapustou, nejakými základnými potravinami, ostatné by sme mali v maštali alebo pobežovalo po dvore a prežili by sme. Ako kedysi. Ale dnes už niečo také niečo nemáme. Bývame natlačení v bytovkách s najnutnejším priestorom na prežitie.

Najčastejšie vo virtuálnom svete, umelom, plastovom. Vonku sa nám ani veľmi nechce. Dnes, keď takto musíme zostať, ako radi by sme si vyšli na priedomie, sadli len tak, že nikoho neohrozujeme, alebo že nemusíme brať ohľad, že niekoho nakazíme, alebo on nás. Za svetom obrazoviek sa odcudzujeme svetu reálnemu. Už v ňom ani nedokážeme žiť. A ten sa môže zrútiť zo dňa na deň. Odcudzili sme sa normálnemu spôsobu života, prírode, životnému prostrediu. Vymenili sme ho za umelý.

Ešte horšie zistenie je, že sme sa odcudzili navzájom. Koľkí z nás musia zostať doma spolu. Bez možnosti behať do práce, školy, po krúžkoch, obchodoch, baroch, fitkách.... A zrazu vnímame, že to akosi nevieme. Že vyrobíme dusno za sekundu. Zisťujeme, že veľa z týchto vecí je len únikom pred zodpovednými a zdravými vzťahmi.

A snád' ešte horšie zistenie, že nedokážem fungovať ani sám so sebou, zostať len tak, so svojimi myšlienkami, aspoň na chvíľu v tichu, že nikde nemusím ísť, niečo spraviť, vybaviť zariadiť, nakúpiť zabaviť sa... zostať len tak. Nič nemusím, len čakať, byť doma, dá sa to vôbec? Neunikáme aj sami pred sebou?

A vôbec najhoršie je, že sme sa odcudzili Bohu. Že strácame duchovný rozmer života a teda aj jeho zmysel. Strácame budúcnosť. Bojíme sa.

3. Strach

Bojíme sa, či nie sme nakazení, či vôbec prežijeme, či to nechytia naši blízki. Bojíme sa, či budeme mať dostatok potravín, liekov, či sa o nás v prípade núdze postarajú, či

neskolabuje zdravotníctvo, ekonomika. Berieme útokom obchody s potravinami, drogériou, lekárne. Sme dopovaní správami, koľko prípadov nakazených pribudlo, koľkí už zomreli. Keby sme takto celosvetovo sledovali údaje o bežnej chrípke, už by sme všetci žili v podzemných protiatómových krytoch.

Nebát sa znamená myslieť skôr na druhých, než na seba. A snád' to, že si nekúpim 20 kíl múky, ale možno jedno kilo, ak vôbec treba. A že pokiaľ viem prejsť do obchodu, patríam medzi tých šťastnejších a mal by som sa zaujímať o tých, ktorí nemôžu.

Nebát sa znamená byť pripravený pomôcť druhému skôr ako sebe.

Od lekárov, lekárnikov, predavačiek, šoférov, policajtov, vojakov akosi samozrejme očakávame, že budú tam, kde treba. Ale keď sa odo mňa očakáva aspoň dobré slovo, pozornosť, pomoc, tak nemôžem, lebo by som sa nakazil? A čo duchovní, cirkev, farári, čo máme „v popise práce“ byť s tými najnúdznejšími, najodkázanejšími, biednymi, zomierajúcimi? Nemali by sme my ísť - hoci v skafandroch, za nakazenými a chorými, keď títo nemôžu prísť za nami do kostolov?

4. Viera

Veriaci človek by mal byť v tejto situácii rozpoznateľný podľa toho, že sa nebojí. Veríme sebe, alebo veríme Bohu? Ak viem, že som v jeho rukách, aj keby som kráčať údolím smrti, nebojím sa. Lebo On je so mnou.

Po čom túžime zrejme najviac v tejto situácii ohrozenia, okrem toho, aby nás to nechytalo? Zrejme po našich blízkych, aby sme mohli byť s nimi. Keď čokoľvek by sa stalo, aby sme nezostali sami.

Toto sa mnohým stalo a stane. Zostanú sami v karanténe, možno aj odídu sami.

Veriaci človek vie, že nikdy nezostane sám. Lebo Ty si so mnou. Ž 23

Je zaujímavé sledovať, ako na zákaz verejného zhromažďovania reagujú cirkvi.

My protestanti, sme tento zákaz prijali tak...no, poviem radšej zodpovedne, namiesto automaticky. Keď sa nedá, tak sa nedá. Zo strany Rímskokatolíckej cirkvi to vyznelo trochu inak – rešpektujeme, ale s bolesťou. Pravoslávni vzdorovali. Oni bohoslužby nezrušia. Nie že by som chcel vyzdvihovať ich postoj, to by nebolo na mieste, nakoniec to aj sami uznali. Ukazuje však na niečo podstatné. Cirkev je o osobnom stretnutí, s Bohom a vzájomnom. Bez neho nemôže existovať. Spoločenstvo cirkvi nikdy nenahradí cirkev on-line. My protestanti, zakladáme našu zbožnosť na zvestovanom slove. A tak nie je až taký problém byť zbožní aj doma, však Božie slovo si prečítame, povykladáme aj tam. V Rímskokatolíckej a v Pravoslávnej cirkvi – to, čo my nazývame viditeľným slovom – teda eucharistia, hrá významnejšiu úlohu. Aká by to bola bohoslužba bez osobného stretnutia s Kristom v eucharistii?

Avšak budme voči sebe otvorení. Zatvorené kostoly podľa štatistiky v tradičných cirkvách, chýbajú asi desiatim

percentám tých, čo sa k nim hlásia. Je aspoň na tejto skupinke vidieť, že im to veľmi chýba? Že sa neboja a že dokážu myslieť skôr na druhých, než na seba? Že ich poznať podľa obetavosti, statočnosti a odvahy? Že dokážu byť k sebe dobrí, aj v nápore bezohľadnosti? Že sa nemôžu dočkať, kedy sa do kostolov vrátia a že po tejto skúsenosti budú o to horlivejšie pozývať k osobnému vzťahu s Bohom aj druhých?

5. Návrat

Celá táto hystéria okolo koronavírusu je príležitosťou na návrat. Je to fenomenálne, globálne pôstne zastavenie. Je to čas prehodnocovania toho, čo žijeme, je to čas pre návrat k tomu, čo je ozajstné, pôvodné, autentické. Čo nášmu životu, akokoľvek zraniteľnému a ohrozenému dáva zmysel.

Na tomto mieste musím ako veriaci človek povedať, že toto je veľká, fenomenálna a globálna príležitosť, vrátiť sa k Bohu. K duchovným hodnotám, k zdravším vzájomným vzťahom, k prostej radosťi zo života, k spomaleniu vystresovaného životného tempa, honby za úspechom a výkonmi, je to príležitosť k poctivej sebareflexii.

Je to príležitosť „sahnúť si Ježišovi k nohám“.

Známy príbeh z evanjelia podľa Lukáša 10 kapitoly o Márii a Marte hovorí, že Marta plná stresu, starostí, horúčkovo zháňa, ako by sa postarala o Ježiša a zrejme aj jeho učeníkov, pri neohlásenej návšteve. Ako zvládne toľkých hostí? Vyčíta Márii cez Ježiša: Pane, nedbáš, že mi Mária nepomáha?

Možno aj my vystresovaní, upachtení a vystrašení vyčítame Pánovi – Pane Ty nedbáš?!

A On hovorí: Treba málo, vlastne len jedno. To čo spravila Mária. Sadla si Ježišovi k nohám a počúvala jeho slovo.

Aj dnes, treba málo, vlastne len jedno, sadnúť si Ježišovi k nohám, byť chvíľu, nerušene s Ním a počúvať Ho. Jeho slovo. Slovo života, slovo záchrany, slovo dokonalosti. Dáva nám k tomu jedinečnú príležitosť.

Tak málo stačí a máme tu veľké pôstne zastavenie. Nepremárnime ho.

Ján Hroboň, biskup ZD

Domáca pobožnosť na 5. nedeľu pôstnu **(29. marec 2020)**

1. Úvod

V mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého

2. Pieseň ES 103

3. Odriekanie 10 Božích prikázaní:

Aby sme si všetci spoločne pripomenuli zákon Boží, odriekajme spoločne desať Božích prikázaní:

Ja som Hospodin, tvoj Boh ...

4. Zamyslenie nad Božím slovom (Ž 43)

„Prisúd' mi právo, Bože, a zasad' sa o môj spor proti neláskavému národu, oslobod' ma od muža lstivého a zvráteného! Lebo Ty, Bože môj, si mojím útočiskom; prečo si ma zavrhol? Prečo mám chodiť v smútku, utláčaný nepriateľom? Ó, zošli svoje svetlo a svoju pravdu! Ony nech ma vedú a privedú na Tvoj svätý vrch a ku Tvojim príbytkom, aby som pristúpil k Božiemu oltáru a k Bohu svojho radostného plesania a na harfe Ťa oslavoval, Bože, Bože môj! Prečo si skleslá, duša moja, a zmietaš sa vo mne? Očakávaj Boha, lebo ešte ďakovať budem Jemu, spaseniu svojej tváre, svojmu Bohu!“

Milí bratia a sestry!

Dnešný text nás vovádza do okolností právneho sporu. Autor žalmu sa dostal do konfliktu s jednotlivcom alebo skupinou ľudí a má pocit, že je v tomto konflikte neprávom. Je presvedčený o svojej nevine a do problémov

ho dostal ľstivý a zvrátený človek, či neláskavý národ. V tejto ťažkej situácii sa obracia k Bohu troma zvolaniami:

Prvým zvolaním je klasické „prečo“. Volá tak človek, ktorého postretne nešťastie. „Prečo sa to stalo? Prečo práve ja? Prečo?“ Otázka, ktorá volá po vysvetlení, dožaduje sa odpovede, aby človek porozumel tomu, čo sa sním práve deje. Odpovede sa však človeku často nedostane. Ani žalmista nevie, prečo sa stal obeťou ľstivého človeka. Nevie prečo má znášať smútok a byť utláčaný. Má pocit, že je Bohom zavrhnutý a pýta sa: „Prečo si ma zavrhol?“ Z týchto slov cítime až hlboké zúfanie a beznádej. Ved' zavrhnutie Bohom je veľmi vážna vec. Očakávame teda, že bude nasledovať hlboká depresia, žiaľ a sebaľútosť.

Druhým zvolaním je však prosba o Božie svetlo a Božiu pravdu. Na počudovanie, žalmista, ktorý sa cíti byť zavrhnutý Bohom, volá práve k Nemu a neadresuje Mu ďalšiu lavínu výčitiek, ale prosbu o pravdu, ktorá by vniesla svetlo do jeho života a do jeho sporu. Žalmista vie, že Boh stále – teda aj v okamihoch súženia – ostáva pôvodcom a darcom svetla i pravdy. To je to, čo mu teraz najviac chýba, čo potrebuje a kde inde to má hľadať ak nie u Boha? Je úžasné vidieť, ako žalmista volá práve k tomu, kým sa cíti byť zavrhnutý. To sa v živote často nedeje. Ak človek má pocit, že sa od neho niekto odvrátil, spravidla ho tiež vo svojom srdci zatratí a nechce s ním už nič mať. Tak mnohí ľudia vo chvíľach ťažkostí, najmä ak volajú k Bohu svoje „prečo“ a nedostáva sa im odpovede, zavrhnú aj Boha a dúfajú, že nájdu pomoc inde. Žalmista však vie, že nikde inde pomoc nenájde a tak ostáva verne pri Bohu. Svetlo a pravda, ktoré od Neho žiada, budú ho viesť životom, no nie k jeho osobnému blahu, víťazstvu nad protivníkom,

alebo dokonca k pomste či pocitu zadosťučinenia. On už vôbec nerieši onoho ľstivého človeka. Chce prísť na svätý vrch Hospodinov, k Jeho svätým príbytkom a oslavovať Ho. To je nový cieľ, ktorý žalmista dostáva, no ktorý môže dosiahnuť len v zajatí Božej moci, pravdy a svetla.

A tretím zvolaním je zvolanie k vlastnej duši: „Očakávaj Hospodina“, lebo vyvrcholením všetkého bude radosť a vďaka Hospodinovi.

Čo teda vlastne prežíva žalmista a čo sa pri ňom deje? Náš klasický scenár by bol asi takýto: žalmista, nachádzajúci sa v spore so zvráteným človekom, by mal volať k Hospodinovi a ten by mal zoslať svoju pravdu, zmeniť okolnosti a spôsobiť, že onen zvrátený človek bude porazený, žalmista vyhrá nad všetkými a on bude ten, ktorý sa bude na konci víťazne smiať podľa známeho hesla: kto sa smeje naposledy, ten sa smeje najlepšie. Takýto scenár by sa nám zdal spravodlivý a správny aj v prípade žalmistu aj v prípade našich problémov. No nič také sa nedeje. A nedialo sa to ani pri Pánovi Ježišovi.

Dnešná nedeľa nám pripomína rozsudok smrti nad Pánom Ježišom Kristom. Teda udalosť, kedy sa farizeji rozhodli, že Ho zabijú. Pán Ježiš sa tak ocitá v situácii žalmistu. Dostal sa do sporu so zvrátenými ľuďmi. Čo sa bude diať? Náš scenár by bol zaiste plný mocných nadprirodzených zásahov „zhora“, takže by Pán Ježiš nakoniec zvíťazil a farizeji by dostali zaslúžený trest. Tak nejako to možno očakávali aj učeníci. Veď Boží Syn nemôže „prehrať“ a skončiť na kríži. On však na kríži skončil a zdanlivo prehral. Ale naozaj?

Smrť Pána Ježiša na kríži nie je porážkou ale víťazstvom. Zvíťazila tam Božia láska, pretože Boh obetoval svojho jediného Syna, Pán Ježiš obetoval svoj život za iných

a za každých okolností poslúchal nebeského Otca. Tak zvíťazil nad každým pokušením a nikdy nepodľahol hriechu. Nemohol by zostúpiť z kríža? Nemohol by Mu Boh „prisúdiť právo“ a demonštratívne sa Ho zastať? Určite áno. Čo by to však vyriešilo? Pán Ježiš by sa stal víťazom nad skupinkou farizejov, no nie nad hriechom a diablom. Jeho triumf by mal význam pre pár svedkov v Jeruzaleme, no nie pre nás. Hospodin mal iný cieľ. Jeho Syn mal umrieť za svet, aby potom ako Boží Syn, poslušný Otcovi až do konca, vystúpil na svätý Boží vrch, vošiel do svätých Božích príbytkov a vyvýšený sa posadil na pravici Božej. Tak sa Ježiš Kristus mal stať a napokon aj stal oveľa väčším víťazom.

Ak my v našich konfliktoch túžime po tom, aby nám bolo dané za pravdu, aby nám bolo prisúdené právo, volajme k Hospodinovi a prosme Ho o Jeho pravdu a svetlo. Možno nezvíťazíme nad našim protivníkom v danom spore. Možno však získame úplne iný pohľad na neho či na svet a v zajatí Božej pravdy a Božieho svetla dokážeme odpustiť, nájsť útočisko v Bohu a napokon v Ňom prijmemo mnoho požehnaní i večný život. A to je ten nový a lepší cieľ. Možno sa nám potom už bude zdať malicherný náš pôvodný spor a budeme radi, že nás tento spor cez naše utrpenie a volanie k Bohu priviedli k novému obzoru a novým poznaniam. Vtedy sa bude radovať naša duša. Nie z víťazstva nad protivníkom ale z objavenia omnoho vzácnejších vecí - Božej prítomnosti, pravdy a lásky.

Kiež nám je dnešná nedeľa a spor, ktorý nám pripomína, ukázkou toho, ako Pán Boh predivne koná, aké sú nevyspytateľné Jeho cesty a ako víťazí aj vtedy, keď zdanlivo prehráva. Pán Boh aj svojho Syna priviedol od sporu s farizejmi k víťazstvu nad diablom. Zaiste tak

povedie aj nás a dá nám zvíťaziť nad mnohými našimi slabosťami, ak Ho budeme prosiť a očakávať Jeho svetlo a Jeho pravdu. Amen.

Pomodlime sa:

Všemohúci a láskavý Bože, ďakujeme Ti, že si obetoval svojho Syna, aby si nás zachránil. Svojou poslušnosťou zvíťazil na diablom a otvoril nám tak brány nebies. Zdanlivá porážka stáva sa víťazstvom a spor, ktorý Mu má zdanlivo uškodiť, vedie Ho k zavŕšeniu Jeho diela. Prosíme, zošli aj nám svoje svetlo a svoju pravdu. Ved' nás nimi k novému poznaniu, aby sme odhaľovali pravé hodnoty života a nad svojim egoizmom videli Tvoju lásku a nad svojou pravdou vnímali Tvoju pravdu. Prived' nás do svojej blízkosti a daj, aby sme Ťa v radosti oslavovali a Tvoje meno velebili na veky. Amen.

Teraz spoločne odriekajme modlitbu Pánovu:
Otče náš, ktorý si v nebesiach...

5. *Viera všeobecná kresťanská*

Napokon spoločne vyznajme vieru v trojjediného Boha slovami Apoštolského vyznania:

Verím v Boha Otca všemohúceho...

6. *Pieseň ES 486*

7. *Záverečné požehnanie*

Prijmite požehnanie:

Sám Boh pokoja nech vás skrz-naskrz posväťí a pri príchode nášho Pána Ježiša Krista nech zachová vášho neporušeného ducha, dušu a telo bez úhony. Amen.
